

FEBRUAR 2024

Udbredelse og brug af Solsikken i Danmark

Kvantitativ undersøgelse af kendskab, holdninger og brug af Solsikkeprogrammet

Deltagelse for alle
Videnscenter
om handicap

HIDDEN
disabilities

INDHOLD

03

FORORD

05

HOVEDRESULTATER

07

OM UNDERSØGELSEN

08

KENDSKAB TIL SOLSIKKEN

09

BRUG AF SOLSIKKEN

12

HOLDNINGER TIL SOLSIKKEN

17

SOLSIKKENS BETYDNING

21

BØRN, DER BRUGER SOLSIKKEN

24

FORBEDRING AF SOLSIKKEN

Forord

At leve med usynlige handicap kan gøre hverdagen meget krævende. Ofte har det usynlige handicap stor betydning for, hvordan hverdagen fungerer. Netop fordi udfordringerne er usynlige kan de være vanskelige for andre at forstå.

Solsikken er et enkelt redskab (fx nøglesnor eller armbånd), som mennesker med et usynligt handicap kan tage på, hvis de ønsker at gøre det usynlige synligt. Ved at virksomheder, organisationer og befolkningen kender til Solsikkens betydning, kan den åbne op for forståelse, ekstra tid og tålmodighed.

Det er svært ikke at bruge den oplagte blomstermetafor om Solsikkeprogrammet, for på få år har Solsikken fra de første spirer, der blev sået, da programmet kom til Danmark i 2020, vokset med overraskende stor fart og spredt sine blomster over hele landet. Det kan man se, når man færdes i det offentlige rum, i butikker, i offentlig transport og mange andre steder.

Solsikkeprogrammet tog sin begyndelse i 2016 i Gatwick lufthavn i England og er i dag en virksomhed og et internationalt program, der på nuværende tidspunkt bl.a. anvendes i 200 lufthavne verden over. I Danmark er der i dag omkring 450 virksomheder og knap 20 handicaporganisationer med i Solsikkeprogrammet. Virksomhederne tæller alt lige fra store butikskæder og kulturinstitutioner, til regioner, kommuner og transportsektoren. Videnscenter om handicap har med sit fokus på at skabe øget deltagelse samarbejdet med Solsikkeprogrammet om at udbrede kendskabet til Solsikken siden programmets start i Danmark.

Selvom Solsikken har opnået stor udbredelse på få år både blandt mennesker med usynlige handicap og virksomheder, så er der få undersøgelser internationalt og i Danmark om Solsikken. Med denne nye undersøgelse ønsker Videnscenter om handicap og Solsikkeprogrammet at bidrage til en vidensopbygning, der kan styrke et vidensgrundlag for Solsikkeprogrammet og give indblik i et symbol, der på kort tid har vundet stort indpas. Undersøgelsen kaster således lys over, hvilken gennemslagskraft Solsikken har i befolkningen, og hvilken betydning den har for brugere af Solsikken. Undersøgelsen er gennemført af Videnscenter om handicap i samarbejde med Solsikkeprogrammet i Danmark og analysebureauet Wilke.

Resultaterne viser, at Solsikken i vid udstrækning gør en forskel. Både blandt brugere, hvor den har forbedret livet for over halvdelen, og blandt befolkningen, hvor den skaber øget forståelse for mennesker med usynlige handicap. Solsikken ser både ud til at have en betydning i konkrete situationer, hvor den kan give ekstra tryghed, men også ved at påvirke forståelse for og bevidsthed om usynligt handicap. Solsikken har vist sig som et symbol med et enormt potentiale, der løber foran forventninger og erfaringer fra andre kampagner. Den store udbredelse og opbakning giver et unikt udgangspunkt til at videreudvikle indsatsen.

Selvom Solsikken er nået langt og undersøgelsen viser, at hele 2 ud af 3 danskere kender til Solsikken og dens betydning, så er der stadig meget arbejde at gøre for at udbrede kendskabet til den og hjælpe de mange Solsikker rundt omkring til at slå rødder. Samlet set viser undersøgelsen, at der har været og er et stort behov for en måde at gøre usynlige handicap synlige. Dette arbejde bidrager undersøgelsens resultater til at kvalificere ved at give et godt grundlag for at forstå udbredelsen, kendskabet og betydningen af Solsikken i Danmark, og vi vil bruge resultaterne til at videreudvikle indsatsen sammen med solsikkebrugere, virksomheder og organisationer.

God læselyst

Videnscenter om handicap og Solsikkeprogrammet, Danmark

”Solsikkesnoren har forandret mit liv og betyder meget for mig!”

- Solsikkebruger

”På mit arbejde har det givet forståelse og inklusion fra kollegaer.”

- Solsikkebruger

Deltagelse for alle
**Videnscenter
om handicap**

HIDDEN
disabilities

Hoved- resultater

65%

Solsikken har forbedret livet for hovedparten af brugerne

65 pct. af de voksne brugere af Solsikken angiver, at den har forbedret deres liv. Heraf siger 6 pct., at den har været livsændrende. Kun for 1 pct. har Solsikken haft negativ påvirkning. Lignende tal gør sig gældende for børn, der bruger Solsikken, hvor 60 pct. af forældrene svarer, Solsikken har forbedret barnets liv, og at den har været livsændrende for 4 pct. af børnene. Mindre end 1 pct. af forældrene svarer, at Solsikken har påvirket deres børns liv negativt.

83%

Udpræget positiv holdning til Solsikken

Resultaterne viser, at der er en udpræget positiv holdning til Solsikken blandt danskerne, hvor hele 83 pct. af befolkningen har en positiv eller meget positiv holdning til Solsikken, og kun 1 pct. har en negativ holdning. Blandt brugerne er der desuden en meget høj andel, der vil anbefale Solsikken til andre, og falder i kategorien ambassadører, og få der er kritikere. Dette betyder, at der er en høj loyalitet (NPS på 51), og at brugerne selv bidrager til at udbrede Solsikken.

44%

Solsikken bidrager til at skabe større forståelse for mennesker med usynlige handicap

Solsikken rykker ved danskernes forståelse for mennesker med usynligt handicap. 44 pct. af danskerne, angiver, at Solsikken har betydet, at de i høj eller i nogen grad har fået en større forståelse for mennesker med usynlige handicap.

66%

Der er et højt kendskab til Solsikken i befolkningen

2 ud af 3 danskere (66 pct. af befolkningen) kender til Solsikken og kan beskrive, hvad den betyder, og der er kun 18 pct. af danskerne, der slet ikke kender til Solsikken.

SOLSIKKEN HAR PERSONLIG OG SAMFUNDS- MÆSSIG BETYDNING

Brugerne peger på både samfundsmæssige og individuelle faktorer, når de svarer på, hvad de bedst kan lide ved Solsikken.

"Den giver større forståelse af, at ikke alle mennesker er ens"

- Anonym bruger

Det indikerer, at Solsikken for mange både har en betydning ift. at skabe fx ekstra tryghed for sig selv, men også at den kan bidrage til bredere at skabe bevidsthed om og påvirke holdninger vedr. usynlige handicap i samfundet. Dette understøttes af undersøgelsens resultater.

BRUGERE OG BEFOLKNING SAVNER KENDSKAB

Brugerne af Solsikken peger primært på et manglende kendskab til Solsikken i befolkningen, som det de ikke kan lide ved Solsikken.

"Man er altid usikker på, om folk forstår dens betydning."

- Anonym bruger

Ca. halvdelen (49 pct.) af brugerne angiver dette, og den samme tendens gør sig gældende for befolkningen. Som nævnt ovenfor er der faktisk et relativt højt kendskab i befolkningen, men der er stadig et vigtigt arbejde med at udbrede kendskabet til Solsikken. Tilgå også link til [**Faktaark om undersøgelsens resultater her**](#)

Om undersøgelsen

Undersøgelsen bygger på dels en befolkningsundersøgelse via en survey blandt befolkningen og dels en brugerundersøgelse via en survey blandt primært brugere af Solsikken og forældre til børn, der bruger Solsikken. De to undersøgelser bygger på forskellige metoder til udvælgelse af deltagere og er derfor beskrevet særskilt nedenfor. Begge undersøgelser er gennemført på vegne af Solsikkeprogrammet og Videnscenter om handicap og er udarbejdet i et samarbejde mellem analysebureauet Wilke, der har stået for indhentning af data, og Videnscenter om handicap, der er ansvarlig for analyse og afrapportering.

Befolkningsundersøgelsen

Dataindsamlingsmetode

Online spørgeskemaundersøgelse. Deltagerne er et repræsentativt udvalgt udsnit af befolkningen på 18 år og derover. Det indsamlede datasæt er vejet på køn, alder og region, så det svarer til sammensætningen af befolkningen i Danmark.

Deltagere

1003 repræsentativt udvalgte voksne danskere.

Indsamlingsperiode

Den 17. oktober - den 24. oktober 2023.

Brugerundersøgelsen

Dataindsamlingsmetode

Online spørgeskemaundersøgelse. Deltagerne er fundet gennem snow-ball metoden, hvor spørgeskemaet er sendt ud via Solsikkeprogrammets kanaler, patient- og handicaporganisationer, uddannelsesinstitutioner mv. Dette betyder, at deltagerne i brugerundersøgelsen ikke er repræsentativt udvalgt, og data er heller ikke vejet. Brugerundersøgelsens resultater kan derfor ikke siges at være repræsentative for brugere af Solsikken, men det relativt høje deltagerantal betyder, at undersøgelsen alligevel giver et godt indblik i brugernes perspektiv.

Deltagere

Målgruppen for undersøgelsen er folk, der kender Solsikken, bruger den, tidligere har brugt den eller er forælder/værge til et barn, der bruger Solsikken. Der er 2497, der har deltaget i undersøgelsen i alt, og efter sortering af dem, som er i målgruppen for undersøgelsen, var der i alt 1950 deltagere. Heraf er 77 pct. selv brugere af Solsikken, 45 pct. forældre eller værger til et barn, der bruger Solsikken og 6 pct. mennesker, der ikke bruger Solsikken (af de 6 pct. er godt halvdelen tidligere brugere af Solsikken). Procenttallene summer til mere end 100 pct., da nogle både selv er brugere og forældre til børn, der bruger Solsikken. Når der i rapporten anvendes betegnelsen 'brugere', referer det til voksne, der selv bruger Solsikken.

Det er overvejende kvinder, der har deltaget i brugerundersøgelsen. 86 pct. af deltagerne i alt og 85 pct. af dem, der i undersøgelsen selv siger, at de bruger Solsikken, er kvinder. Det peger i retning af, at det i overvejende grad er kvinder, der bruger Solsikken, men da deltagerne i brugerundersøgelsen ikke er repræsentativt udvalgt, kan der også være andre faktorer, der kan spille ind (fx at kvinder i højere grad bruger Facebook, der har været en væsentlig rekrutteringskanal mv.).

Indsamlingsperiode

Den 1. december 2023 - den 1. januar 2024.

Kendskab til Solsikken

Det er centralt, at Solsikken og dens betydning er kendt blandt befolkningen, for at den har en effekt ikke alene i kontakten med medarbejdere, men også på gaden, i køen til supermarkedet, eller når man sidder i bussen. Undersøgelsen viser, at efter de relativt få år, som Solsikken har været anvendt i Danmark, så kender allerede 2 ud af 3 blandt danskerne til Solsikken, og hvad den står for.

Der er et højt kendskab til Solsikken i befolkningen

2 ud af 3 danskere (66 pct. af befolkningen) har et kvalificeret kendskab til Solsikken. Dvs. at de kan genkende Solsikken og selv kan gengive relevante betydninger af Solsikken. Hertil kommer, at 82 pct. af befolkningen angiver, at de som minimum kender Solsikken af navn eller udseende, og der er kun 18 pct. af danskerne, der slet ikke kender til Solsikken.

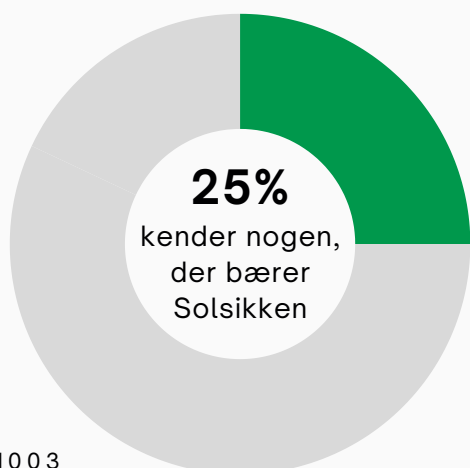
Hvad betyder Solsikken?

66%

Kan beskrive relevant betydning af Solsikken

82%

Kender Solsikken af navn/udseende

N = 1003

Hver fjerde kender nogen, der bærer Solsikken

Udover at der er en høj andel af kendskab til Solsikken, så er der også mange danskere, der har et personligt kendskab til en, der bærer Solsikken. Det er således hver fjerde dansker, som kender nogle, der bærer Solsikken. Det er primært familie, venner og bekendte, man kender, som bærer Solsikken.

Brug af Solsikken

1 ud af 5 danskere har et usynligt handicap, viser undersøgelsen. Heraf peger resultaterne i retning af, at ca. 1 ud af 10 bruger Solsikken. Brugere af Solsikken fortæller primært, at de bruger den som en diskret måde at fortælle om sit handicap på, og de bruger den i bestemte sammenhæng. Cirka halvdelen bruger ofte Solsikken. De, der ikke bruger Solsikken, fortæller primært, at årsagerne til dette, er, at de kan håndtere deres udfordringer uden Solsikken, og at de ikke ønsker at tiltrække sig uønsket opmærksomhed.

Hver femte dansker har et usynligt handicap

Hver femte dansker (21 pct.) angiver, de har et usynligt handicap ifølge befolkningsundersøgelsen (n = 1003).

De 21 pct. af befolkningen med et usynligt handicap er ikke langt fra den andel, som fremgår af tal fra VIVEs SHILD 2020 undersøgelse, hvor 71,5 pct. af mennesker med handicap har svaret nej til "Vil en fremmed i løbet af fem minutter lægge mærke til, at du har et handicap, et helbredsproblem eller en psykisk lidelse", svarende til 25 pct. af befolkningen.

Af de danskere, der angiver, at de har et usynligt handicap i nærværende undersøgelse, fortæller 11 pct., at de bærer Solsikken. Dette tal skal dog tages med forbehold, da antallet af deltagere med usynlige handicap i denne befolkningsundersøgelse ikke er højt nok til at give et repræsentativt resultat (n = 182).

Solsikken giver en diskret måde at kommunikere sit handicap på til omverdenen

Som årsag til at bruge Solsikken peger brugerne i særlig grad på, at den giver en diskret måde at kommunikere sit handicap på. Sammen med at den hjælper til at få støtte eller hensyntagen fra andre, er det de årsager, brugerne oftest peger på som årsag til at bruge Solsikken.

Årsagerne til at man bruger Solsikken

(Iblandt dem, der bruger Solsikken)

N = 1493

Flest bruger Solsikken i bestemte sammenhænge – hver femte bruger den dog i alle sammenhænge

Undersøgelsen viser, at de fleste bruger Solsikken i bestemte sammenhænge. Dette er oftest i lufthavne og under rejser, ved kulturelle begivenheder, shopping og i offentlig transport. 22 pct. af brugerne bærer Solsikken i alle sammenhænge. 7 pct. bruger Solsikken på arbejdet eller studiet.

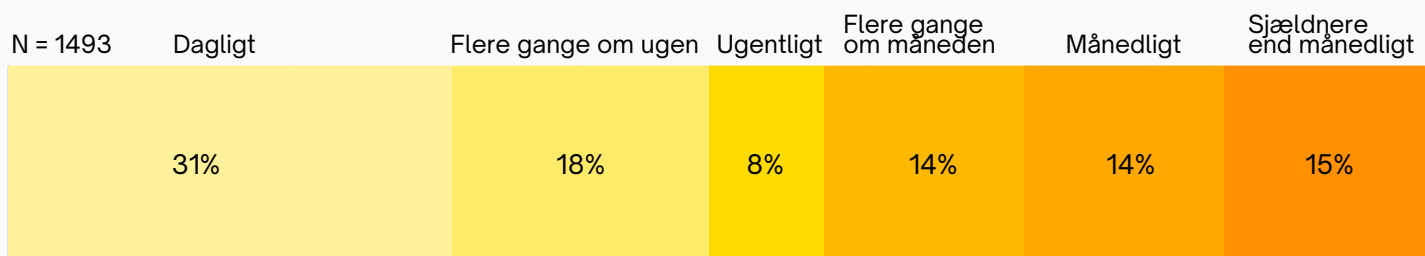
I hvilke sammenhænge Solsikken bliver brugt

(Iblandt dem, der bruger Solsikken)

Omkring halvdelen bruger Solsikken flere gange om ugen

Ca. halvdelen (49 pct.) af brugerne bærer Solsikken dagligt eller flere gange om ugen. 22 pct. ugentligt eller flere gange om måneden og 29 pct. sjældnere end dette. De, der bruger Solsikken sjældent, begrundet det primært med, at de kun bruger den i bestemte sammenhænge, hvor de forventer at have brug for hjælp eller hensyntagen.

Solsikkens kvalitet afhænger ikke nødvendigvis af, at den bruges ofte, men at man kan bruge den i de situationer, hvor det er meningsfuldt. Et sjældent brug af Solsikken med begrundelsen, at det kun er i disse sammenhænge, at man har behov for den, kan således også være udtryk for en relevant og hensigtsmæssig brug.

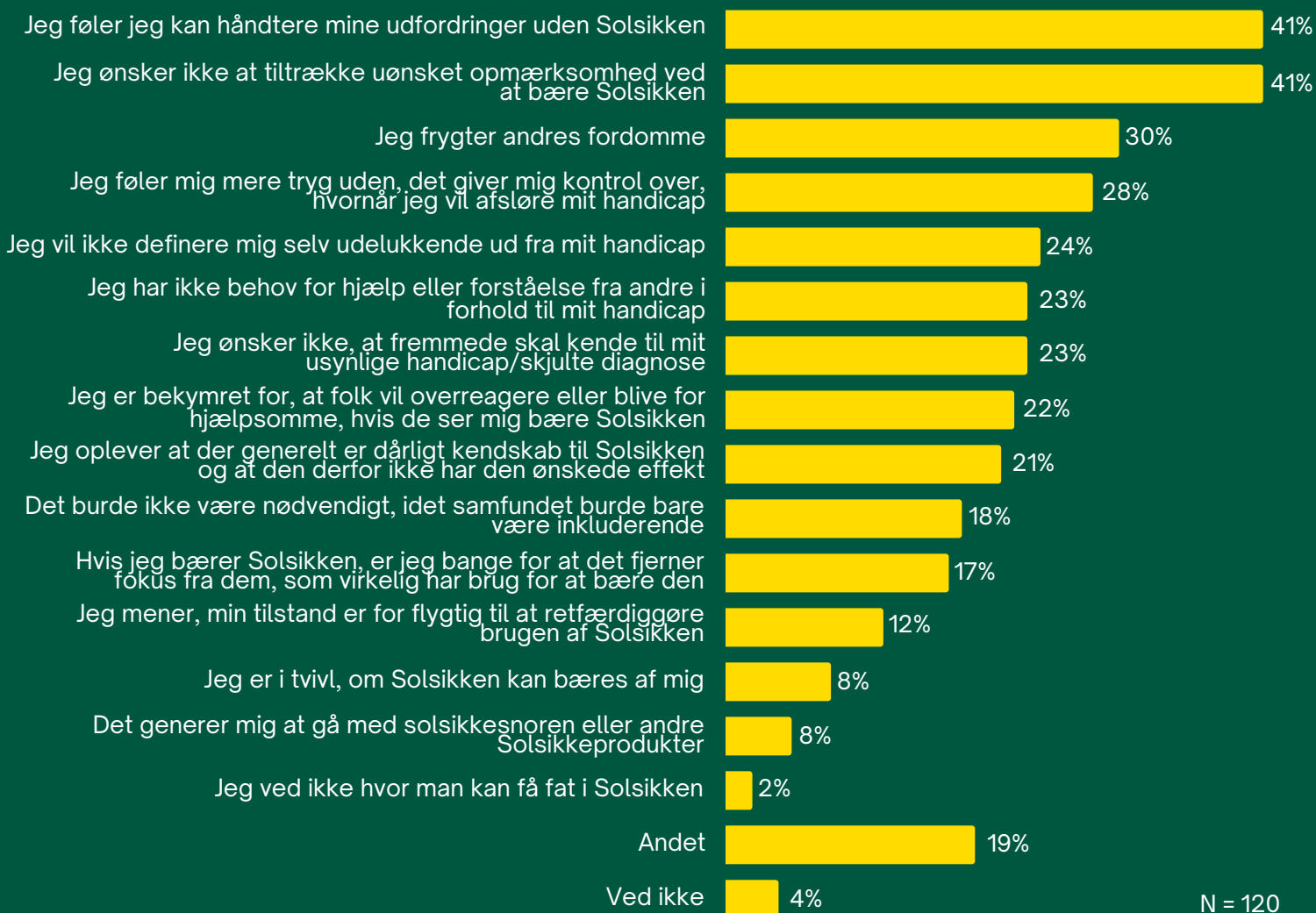
Flere, der ikke bruger Solsikken, fravælger den for ikke at tiltrække sig uønsket opmærksomhed

Blandt dem, der ikke bruger Solsikken, er der to primære årsager til ikke at bruge den, som scorer højest. Den ene årsag handler om, at man kan håndtere sine udfordringer uden Solsikken, mens den anden er, at man ikke ønsker at tiltrække sig uønsket opmærksomhed. Hvis man desuden alene ser på tidligere brugere, der udgør godt halvdelen af gruppen, der ikke bruger Solsikken, så er der klart flest, der peger på, at de ikke ønsker at tiltrække sig uønsket opmærksomhed.

Mens det er relevant ikke at bruge Solsikken, hvis man kan håndtere sine udfordringer uden, så vækker det til større eftertanke, at en større andel vælger ikke at bruge den, fordi de ikke ønsker at tiltrække sig uønsket opmærksomhed. Dette kan nemlig indikere, at man måske har en manglende tillid til at blive mødt på en ønskværdig måde. Der er også en del, der ikke bruger Solsikken, som frygter andres fordomme. Denne undersøgelse har primært fokus på brugere af Solsikken, og gruppen, der ikke bruger Solsikken, udgør et relativt lavt antal (n=120). Det betyder, at resultaterne for denne gruppe skal tages med forbehold og kun indikerer tendenser. En øget viden om fravalg af Solsikken vil være relevant i fremtidige studier af brugen af Solsikken.

Årsagerne til at man ikke bruger Solsikken

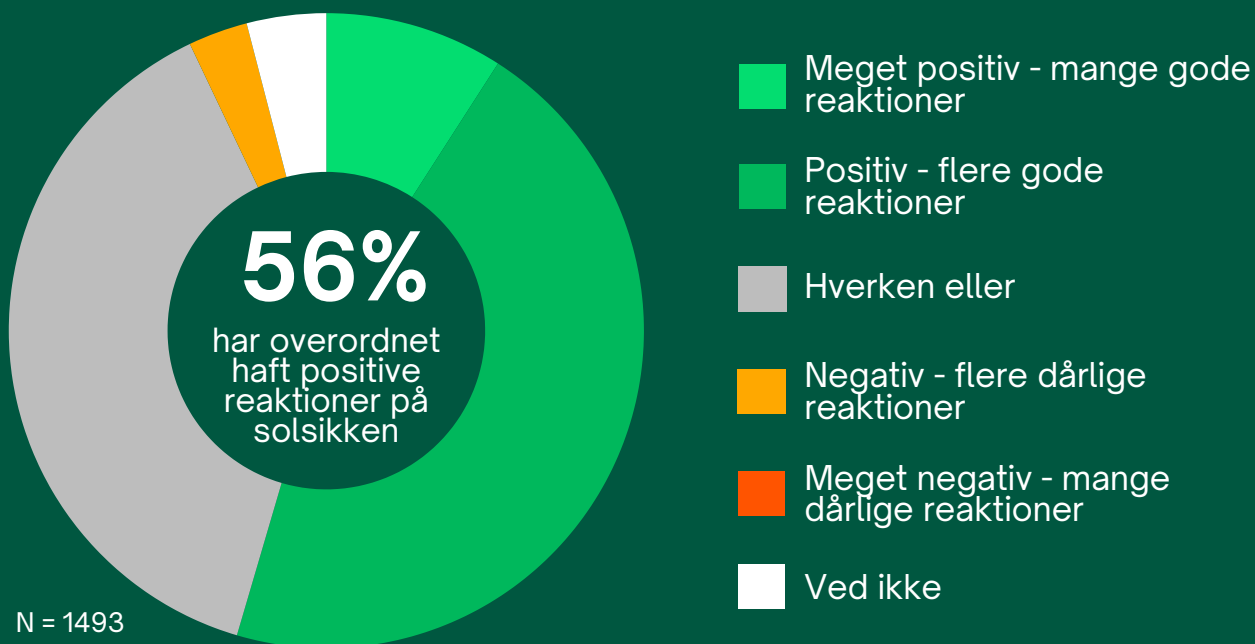
(Iblandt dem, der ikke bruger Solsikken, trods de har et usynligt handicap eller skjult diagnose)

N = 120

Oplevelsen af omgivelsernes reaktion på Solsikken

(Iblandt dem, der bruger Solsikken)

Holdninger til Solsikken

Der er en udpræget positiv holdning i befolkningen til Solsikken, og næsten ingen af danskerne angiver, at de bliver usikre eller irriteret på folk, fordi de bærer Solsikken. Dette kan også ses blandt brugerne af Solsikken, hvor over halvdelen oplever positive reaktioner, og meget få har flere negative oplevelser. Langt de fleste brugere vil anbefale Solsikken til andre, hvilket giver et højt NPS.

Meget få har en negativ oplevelse med Solsikken

Over halvdelen (56 pct.) af brugerne af Solsikken oplever positive reaktioner på Solsikken, og kun meget få (3 pct.) brugere oplever en negativ reaktion med flere dårlige reaktioner på Solsikken. Ingen brugere angiver, at de oplever meget negative reaktioner på Solsikken. Brugerens overvejende oplevelser af gode reaktioner stemmer godt overens med befolkningens positive holdning til og reaktioner på Solsikken, jf. nedenstående.

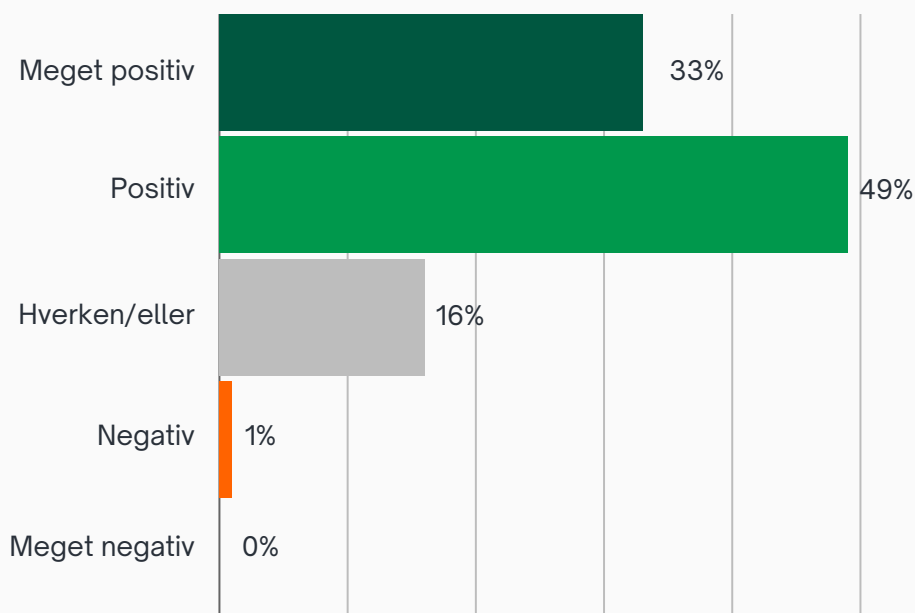
Udpræget positiv holdning til Solsikken i befolkningen

Hele 83 pct. af befolkningen har en positiv eller meget positiv holdning til Solsikken. Dette peger således på, at der er en udpræget positiv holdning til Solsikken i befolkningen og dette i særlig grad, når der samtidig kun er 1 pct. af deltagerne i befolkningsundersøgelsen, der angiver, de har en negativ holdning til Solsikken.

Resultaterne viser også, at dem, der kender nogen, som bærer Solsikken i særlig grad er positive eller meget positive. Det er hele 92 pct. af dem, der kender nogen, som bærer Solsikken, der er positive eller meget positive, ift. 84 pct. af dem, som ikke kender nogen, der bærer Solsikken. Generelt ved vi fra andre undersøgelser, at kendskab til mennesker med handicap påvirker holdninger i positiv retning (Det Centrale Handicapråd 2016), og vi kan her se, at kendskab til mennesker med usynligt handicap (brugere af Solsikken) også betyder en øget positiv holdning til Solsikken.

Hvad synes du alt i alt om Solsikken?

n= 1003

83%

har en positiv eller meget positiv holdning til Solsikken

1%

har en negativ holdning til Solsikken

Få bliver irriteret eller nervøse overfor mennesker, der bærer Solsikken

Ved spørgsmål om, hvordan befolkningen reagerer, når de møder en, der bærer Solsikken, er der i lighed med holdningen til Solsikken meget få, der angiver, at de reagerer negativt. Næsten ingen (1 pct.) siger, at de bliver usikre eller irriteret på folk, der bærer Solsikken. De fleste angiver, at de tager ekstra hensyn, viser forståelse eller behandler vedkommende som alle andre.

Dette passer godt overens med, at der er få (3 pct.) brugere, der angiver, de har oplevet en negativ reaktion med flere dårlige oplevelser på Solsikken (jf. ovenstående). Når man spørger brugerne af Solsikken, hvilke negative oplevelser, de har haft med den, er der 9 pct., der angiver, at folk er blevet usikre og nervøse, og 5 pct. at folk har ytret sig negativt.

Hvordan reagerer du, hvis du ser nogen bære Solsikken?

n= 1003

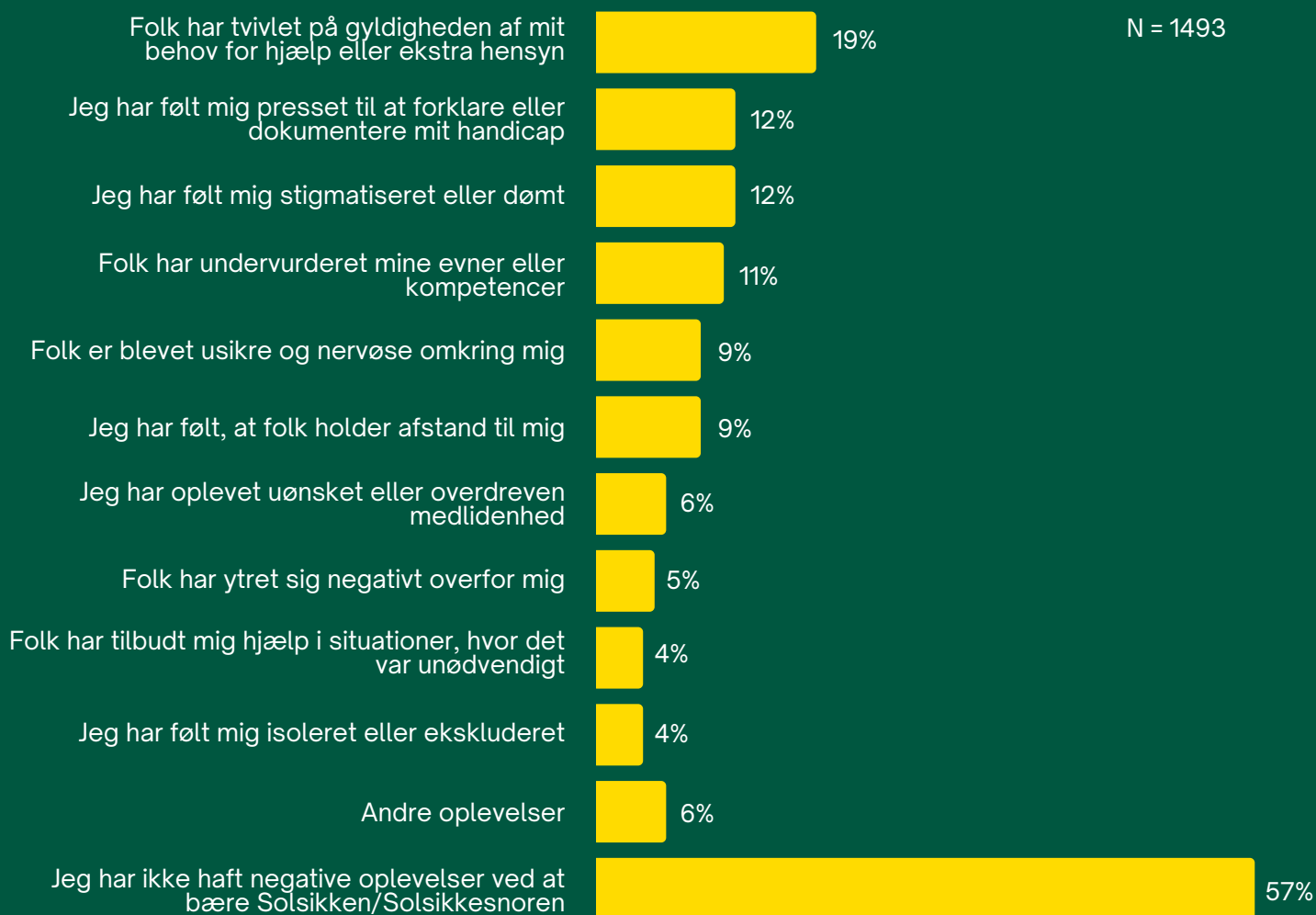
Spørgsmål om særbehandling ser ud til at fylde mest blandt brugerne af Solsikken. Ved spørgsmål om, hvad man ikke kan lide ved Solsikken, så peger 25 pct. af brugerne på svarmuligheden ”Den kan give et indtryk af, at personer med usynlige handicap altid har brug for hjælp eller særbehandling”, hvilket ligger anden højst blandt ting, brugerne ikke kan lide ved Solsikken (manglende kendskab til Solsikken ligger højest).

Det er altså en ret udbredt bekymring, at man som bruger af Solsikken kommer til at signalere, at man vil have særbehandling. Særlige hensyn er imidlertid ikke noget, der i væsentligt omfang fremgår blandt befolkningen, som noget de ikke kan lide ved Solsikken. Der er kun 1 pct. af befolkningen, der har peget på dette i form af svarmuligheden ”Jeg forstår ikke, hvorfor nogen skal have særlige hensyn”, og den ligger helt i bund blandt de valgmuligheder, der er peget på. Dette indikerer, at der her er et potentiale for at gøre brugerne klogere på, at resultaterne af undersøgelsen viser, at bekymringen om særbehandling ikke har resonans i den brede befolkning.

Hver femte bruger oplever, at folk tvivler på gyldigheden af deres behov

Negative oplevelser ved at bære Solsikken

(Iblandt dem, der bruger Solsikken)

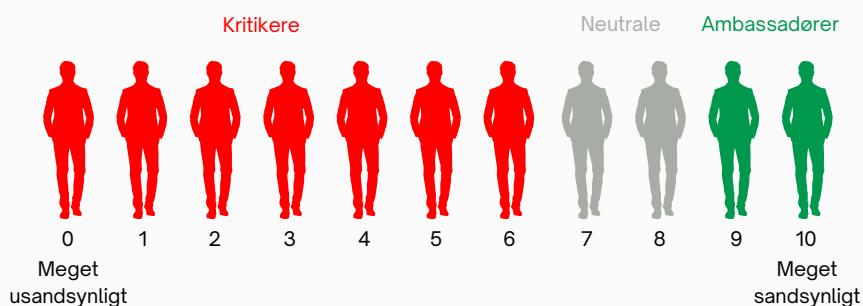
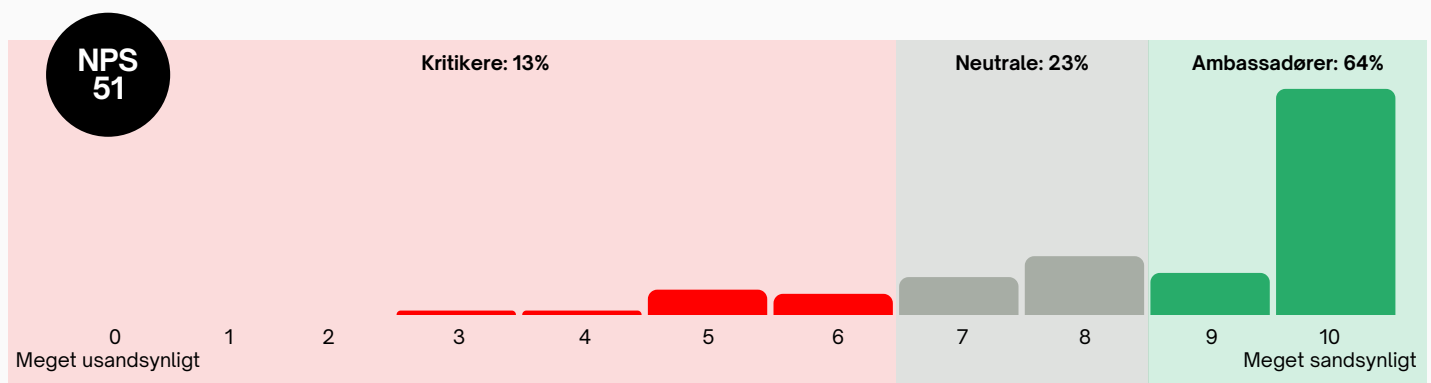

Den hyppigste negative oplevelse ved Solsikken blandt brugerne er, at folk har tvivlet på gyldigheden af deres behov for hjælp eller ekstra hensyn. Der er 19 pct., næsten hver femte, der angiver, at de har oplevet dette. Herudover er det bl.a. oplevelse af at føle sig presset til at forklare sit handicap, føle sig stigmatiseret og en undervurdering af kompetencer, der bliver angivet som negative oplevelser. Over halvdelen (57 pct.) angiver, at de ikke har haft nogen negative oplevelser.

De fleste brugere vil anbefale Solsikken til andre

Generelt er der en positiv opfattelse af Solsikken blandt brugerne. De fleste brugere anser det som meget sandsynligt, at de vil anbefale Solsikken til andre og falder i den gruppe, man kalder ambassadører. Omvendt er der få i den kategori, man kalder kritikere. Deltagerne inddrages i disse kategorier ud fra, hvor højt de scorer ift. at ville anbefale Solsikken. Brugere kan herved ses som i høj grad medvirkende til udbredelsen af Solsikken. Det høje antal ambassadører og lave antal kritikere giver et såkaldt NPS (Net Promoter Score) på 51, hvilket er meget højt. NPS bruges ofte som en international standard til at måle kundeloyalitet på.

NPS: “Hvor sandsynligt er det, at du vil anbefale andre med usynligt handicap eller en skjult diagnose at bruge Solsikken?”
(Iblandt dem, der bruger Solsikken)

$$\text{NPS} = \text{\% Ambassadører} - \text{\% Kritikere}$$

Solsikkens betydning

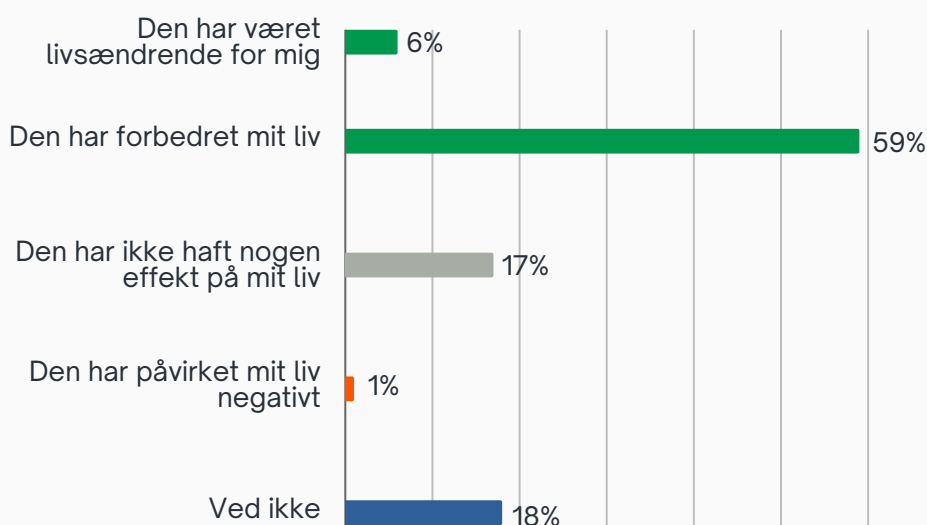
Resultaterne af undersøgelsen viser, at Solsikken har en stor effekt både ift. brugerne af Solsikken og deres liv og ift. befolkningens forståelse for mennesker med usynlige handicap. Solsikken har været livsforbedrende for 65 pct. af brugere, og 44 pct. af danskerne mener, at Solsikken har haft en betydning for, at de har fået en større forståelse for mennesker med usynligt handicap. Brugere af Solsikken peger da også på samfundsmæssige og individuelle faktorer, når de angiver, hvad de bedst kan lide ved Solsikken.

Solsikken har været livsforbedrende for hovedparten af brugerne

Solsikken har gjort en positiv forskel for 2 ud af 3 brugere. 65 pct. af de nuværende brugere af Solsikken angiver, at den har forbedret deres liv. Heraf angiver 6 pct., at den har været livsændrende. Kun for 1 pct. har Solsikken haft en negativ påvirkning. Selv hvis man ser på tidligere brugere af Solsikken, dvs. dem der har brugt Solsikken, men ikke længere gør det, er andelen, der angiver, at Solsikken har haft en negativ indvirkning på deres liv lav, nemlig 6 pct. (N =67). Resultatet for gruppen af tidligere brugere skal dog tages med forbehold, da antallet ikke er højt nok til at give et repræsentativt resultat.

Hvilken betydning har Solsikken haft for brugernes liv?

n= 1493

6%

Solsikken har været livsændrende for mig

59%

Solsikken har forbedret mit liv

Solsikken har stor betydning på tværs af handicapgrupper

Der er en høj andel blandt alle handicapgrupper, der angiver, at Solsikken har forbedret deres liv. Den højeste andel ses blandt mennesker med ord-, tal- og talevanskeligheder (73 pct.) og mennesker med udviklingsforstyrrelser (73 pct.), og lavest blandt mennesker med sensoriske handicap (58 pct.). Fordelingen skal dog tages med forbehold, da antallet af deltagere i de enkelte handicapgrupper ikke er højt nok til at give et repræsentativt resultat.

For hvem Solsikken har haft størst betydning

(Iblandt dem, der bruger Solsikken)

Solsikken bidrager til større forståelse for mennesker med usynligt handicap

Solsikken har også haft en betydelig effekt i befolkningen, hvor den har påvirket danskernes forståelse for mennesker med usynligt handicap. Resultaterne viser, at 44 pct. af danskerne mener, at Solsikken har betydet, at de i høj eller i nogen grad har fået en større forståelse for mennesker med usynligt handicap.

Bidrager Solsikken til større forståelse?

N = 1003

44%

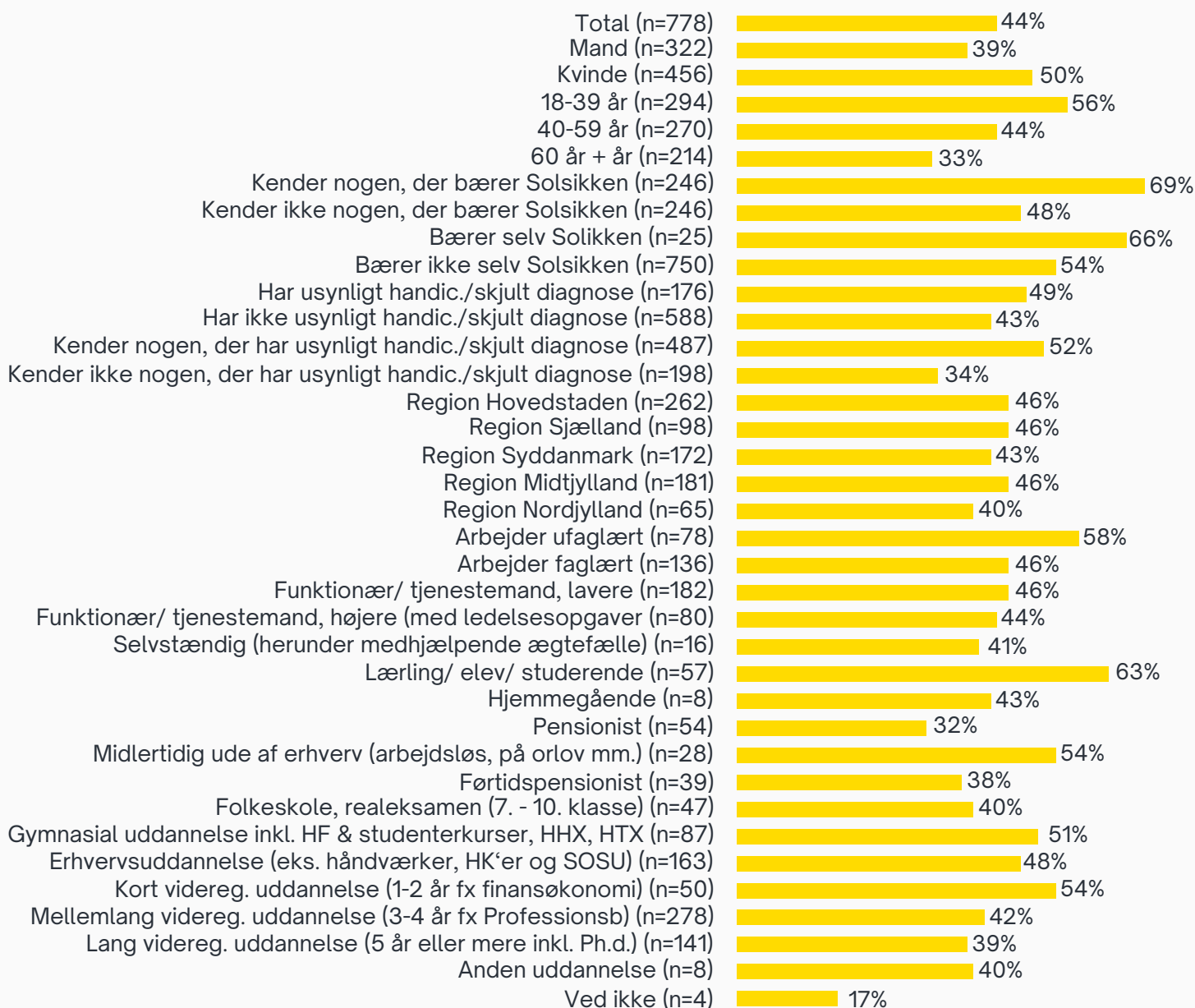
mener, at Solsikken og udbredelsen af kendskabet til den har betydet, at de har fået en større forståelse for mennesker med usynligt handicap

Særligt kvinder og unge mener, at Solsikken bidrager til større forståelse

Der er en overvægt af kvinder og unge i befolkningen, der mener, Solsikken bidrager til større forståelse for mennesker med usynlige handicap. Det er således 50 pct. af kvinderne mod 39 pct. af mændene, der mener, Solsikken skaber større forståelse, og 56 pct. af de 18-39 årige mod 44 pct. af de 40-59 årige og kun 33 pct. af dem, der er 60 år og derover.

Andelen, der mener, at Solsikken bidrager til større forståelse, er også højere blandt dem, der kender nogen, der bærer Solsikken ift. dem, der ikke kender nogen. Og blandt dem, der selv bærer Solsikken, eller kender nogen som har et usynligt handicap, ift. dem, der ikke gør. Det tyder således på, at et kendskab til Solsikken og mennesker med usynlige handicap betyder, at man i højere grad mener, at Solsikken bidrager til større forståelse for mennesker med usynlige handicap, og også at især unge og kvinder anser den som betydningfuld i denne sammenhæng. Der er til gengæld ikke store regionale forskelle.

Andel, der synes Solsikken i nogen eller høj grad bidrager til større forståelse for mennesker med usynlige handicap

Solsikken har betydning både personligt og ift. at skabe samfundsmæssig bevidsthed

I tråd med resultaterne i de foregående afsnit, der viser, at Solsikken både for mange er livsforbedrende, og at den påvirker forståelse for mennesker med usynlige handicap, peger brugerne på både individuelle faktorer og samfundsmæssige, når de svarer på, hvad de bedst kan lide ved Solsikken. Det indikerer, at Solsikken for mange både har en betydning ift. at skabe fx ekstra tryghed for dem selv, men også at den kan bidrage til at skabe bevidsthed om og påvirke holdninger vedr. usynlige handicap i samfundet. Brugerne peger således oftest på, at det, de bedst kan lide ved Solsikken, er, at den giver større bevidsthed om usynlige handicap og hjælper med at bryde stereotype opfattelser – hvilket kan ses som samfundsmæssige faktorer, samt at den giver øget tryghed og mulighed for at folk kan tage hensyn – hvilket kan ses som individuelle faktorer. Der peges også ofte på, at den gør usynlige handicap synlige, hvilket kan ses både i et individuelt og samfundsmæssigt perspektiv.

Hvad man bedst kan lide ved Solsikken

(Iblandt dem, der bruger Solsikken)

N = 1493

Børn, der bruger Solsikken

Solsikken har været livsforbedrende for 6 ud af 10 børn, og så godt som ingen af forældrene vurderer, at den har påvirket deres børns liv negativt. De primære positive oplevelser med Solsikken er bl.a., at den giver forståelse og støtte og bidrager til at reducere misforståelser.

Solsikken som diskret måde at kommunikere sit handicap på – også blandt børn

I lighed med voksne brugere af Solsikken, svarer forældre til børn under 18 år, der bruger Solsikken, oftest at årsagen til, at deres barn bærer den, er, at den er en diskret måde at kommunikere sit handicap til verden på. Som med de voksne brugere peger mange også på, at den giver mulighed for at få støtte eller hensyn som en årsag til at bruge Solsikken. Særligt i forhold til børnegruppen er, at deres forældre også i stor grad angiver, at den reducerer misforståelser og hjælper til at skulle undgå at forklare sit handicap.

Årsagerne til at man har et barn under 18 år, som bruger Solsikken

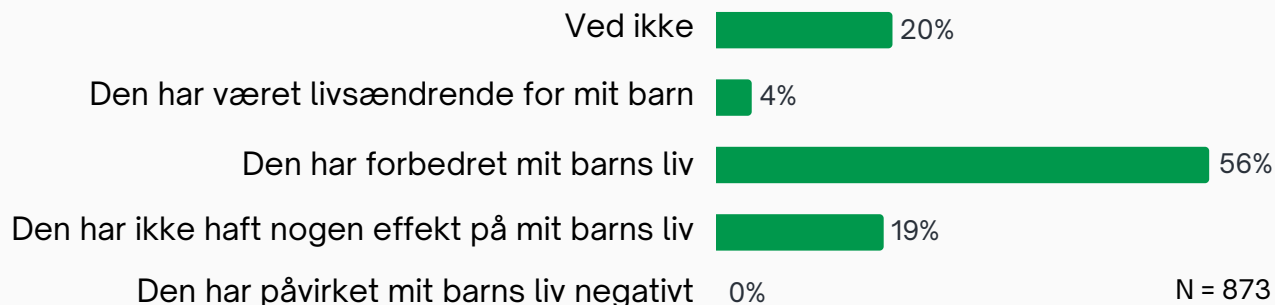
(Iblandt dem, der har et barn eller er væрге til et barn, der bruger Solsikken)

Solsikken har været livsforbedrende for over halvdelen af børnene

Solsikken har, i lighed med de voksne brugere, også forbedret en overvejende del af børnenes liv. 60 pct. af forældre svarer, Solsikken har forbedret barnets liv. Heraf har den været livsændrende for 4 pct. af børnene. Stort set ingen af forældrene svarer, at Solsikken har påvirket deres børns liv negativt.

Solsikkens betydning for barnets liv?

Børn oplever forståelse ved at bære Solsikken og møder færre misforståelser

De primære positive oplevelser med Solsikken, forældrene peger på, er, at barnet har oplevet større forståelse og støtte fra fremmede (46 pct.), og at den har reduceret misforståelser omkring barnets handicap (42 pct.). Begge forhold, der også ligger blandt de hyppigst forekommende årsager til at bære Solsikken. Det indikerer, at der er overensstemmelse mellem behov og de oplevelser, forældrene angiver børnene har med Solsikken.

Barnets positive oplevelser ved at bære solsikken

(Iblandt dem, der har et barn eller er værge til et barn, der bruger Solsikken)

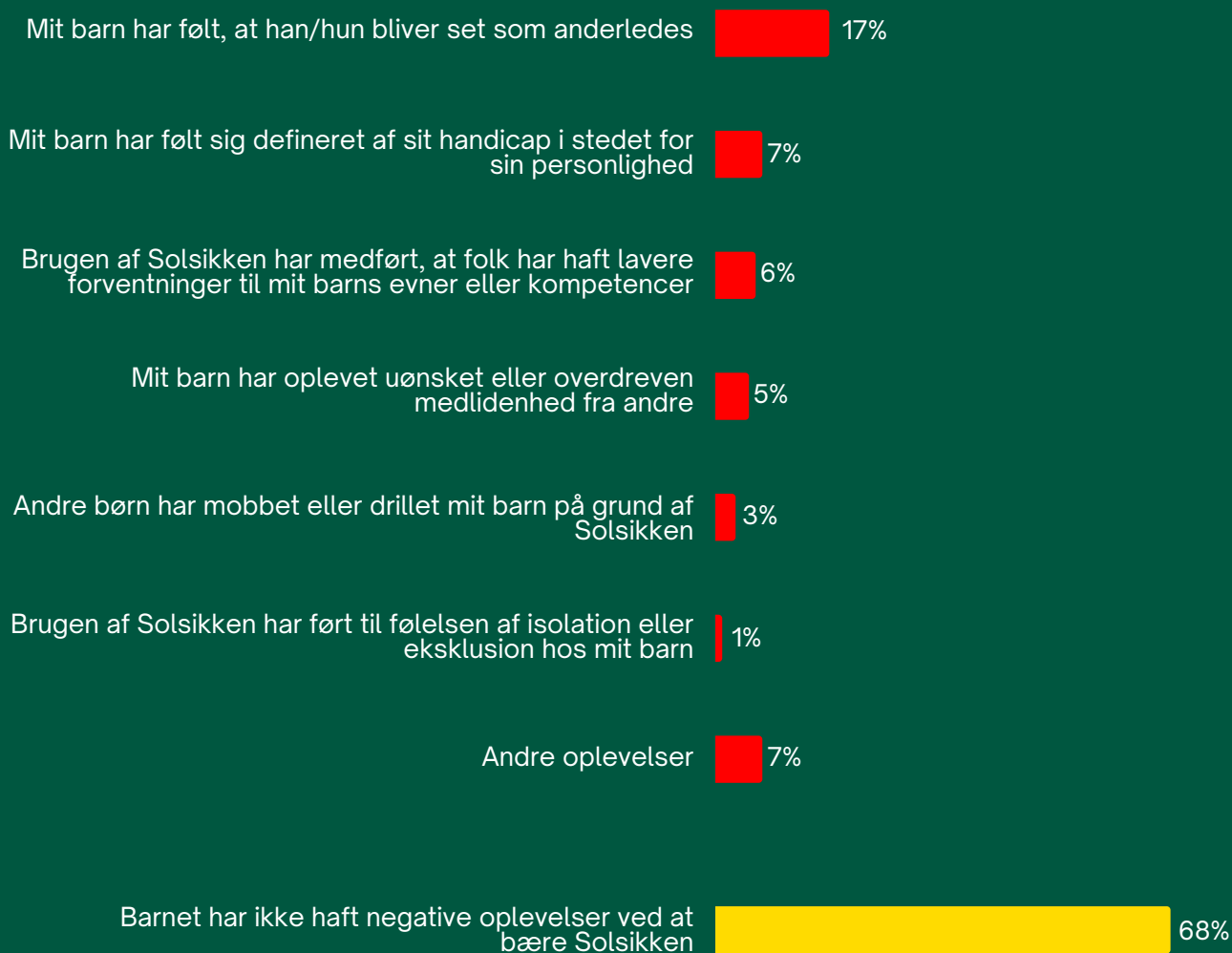

De fleste børn har ikke haft negative oplevelser med Solsikken

De fleste forældre oplever, at deres barn ikke har haft nogle negative oplevelser ved at bære Solsikken. Der er dog nogle negative oplevelser, og her peger flest forældre på, at barnet har følt sig set på som anderledes. 17 pct. af forældrene angiver dette.

Barnets negative oplevelser ved at bære Solsikken

(Iblandt dem, der har et barn eller er værge til et barn, der bruger Solsikken)

N = 873

Forbedring af Solsikken

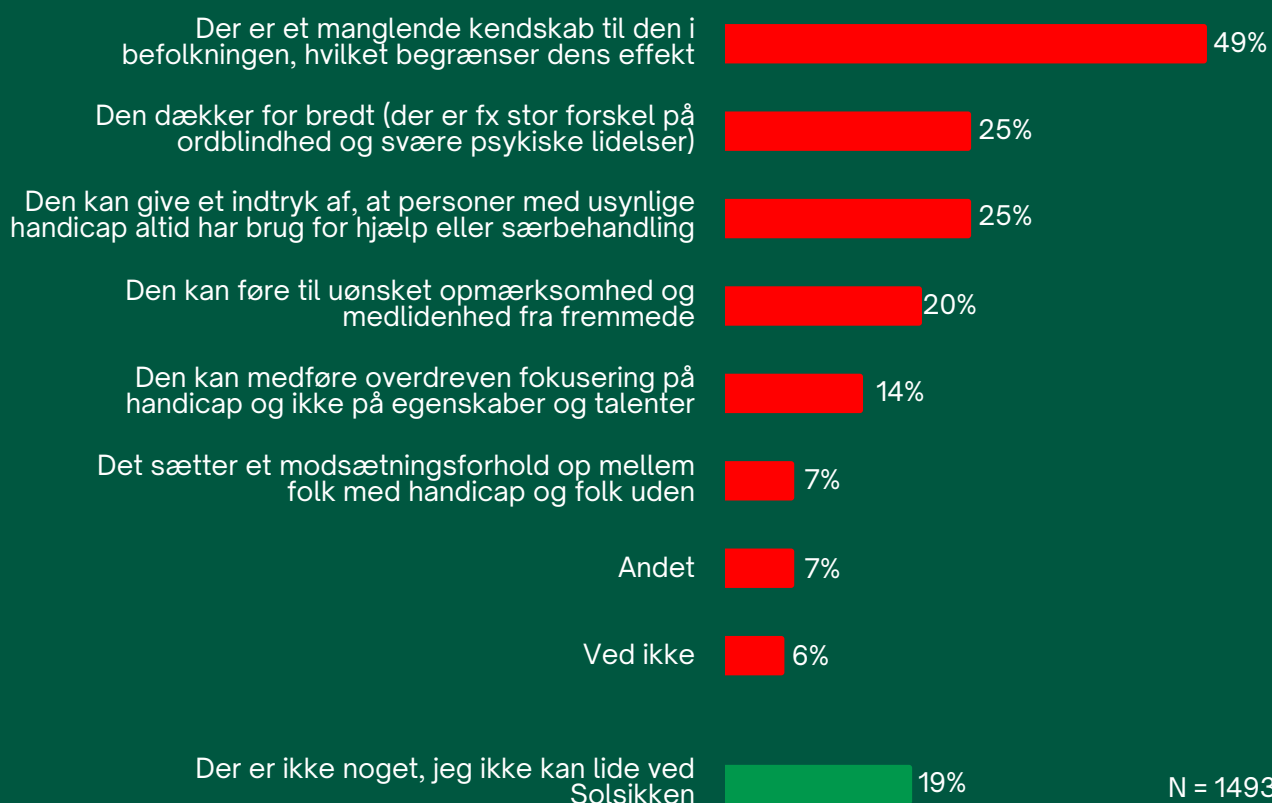
Brugerne peger primært på et manglende kendskab til Solsikken i befolkningen, som det, de mindst kan lide ved den. Selvom 2 ud af 3 kender til Solsikken og dens betydning, er der behov for i endnu højere grad at udbrede kendskab til Solsikken i befolkningen. Der peges også på et øget samarbejde med virksomheder eller organisationer om kendskab til personer med usynlige handicap.

Manglende kendskab til Solsikken er det, brugerne af Solsikken mindst kan lide ved den

Ca. halvdelen (49 pct.) af brugerne angiver et manglende kendskab til Solsikken blandt befolkningen, som det, de ikke kan lide ved den. Kendskabet til Solsikken bliver således blandt brugerne set som den største akilleshæl. Det samme gør sig gældende blandt befolkningen, der ligeledes primært peger på, at der er for få, der kender Solsikken, som det de ikke kan lide ved den.

Hvad man ikke kan lide ved Solsikken

(Iblandt dem, der bruger Solsikken)

N = 1493

Kendskabet til Solsikken og dens betydning er altafgørende for dens effekt. Så selvom resultaterne af befolkningsundersøgelsen viser, at der faktisk er et relativt højt kendskab til Solsikken og dens betydning i befolkningen, så er det fortsat vigtigt, er den tredjedel (34 pct.) af danskerne, der ikke kender til eller ikke kan fortælle, hvad Solsikken betyder, får et øget kendskab til den.

Kendskab til Solsikken og til Solsikkens udbredelse kan øges

Resultaterne af undersøgelsen viser altså, at et manglende kendskab til Solsikken opfattes som det mest problematiske ved Solsikken, og at der er et forbedringspotentiale ift. at højne befolkningens kendskab til Solsikken, og hvad Solsikken betyder. Dette passer godt overens med, at brugerne af Solsikken oftest peger på informationskampagner, der kan udbrede kendskabet til Solsikken som det tiltag, de mest ønsker sig i forhold til Solsikken.

Nye tiltag man kunne ønske sig i forbindelse med Solsikken

(Iblandt dem, der bruger Solsikken)

Øget samarbejde med virksomheder og organisationer

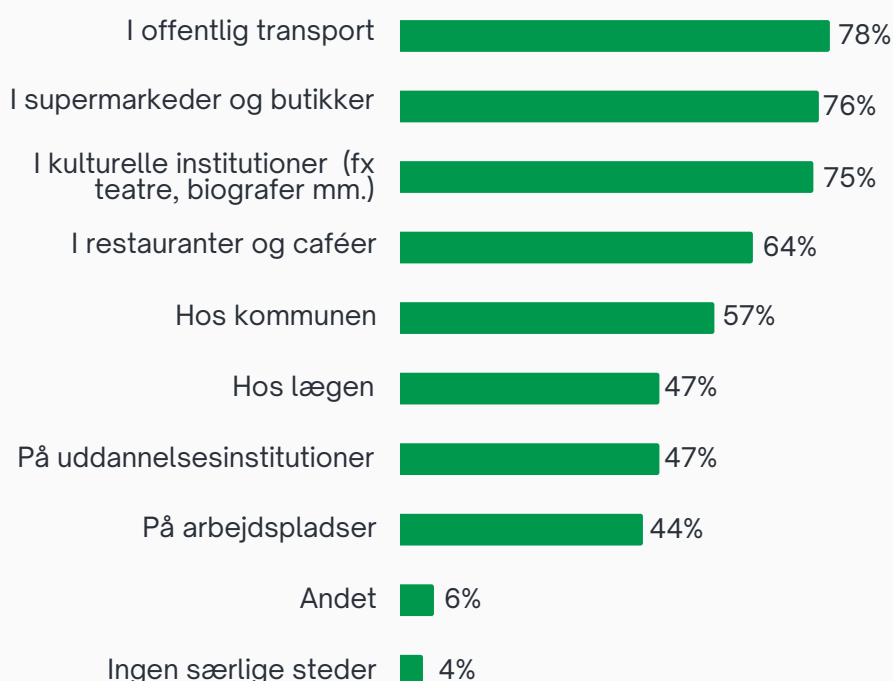
På 2. og 3. pladsen over de tiltag, som brugerne mest ønsker sig, er samarbejde med virksomheder eller organisationer for at øge kendskab til personer med usynlige handicap og udvikling af en Solsikke-certificering til disse. Der peges således på en øget involvering af og samarbejde med virksomheder og organisationer, der kan bidrage til at styrke kendskab til og forståelse for usynlige handicap.

Ønsker særligt, at folk har kendskab til Solsikken i transport, butikker og kulturelle institutioner

Brugerne af Solsikken ønsker særligt, at der er kendskab til Solsikken på steder, hvor de kan forvente at møde folk, de ikke har mødt før, og peger oftest på offentlig transport, supermarked og butikker samt kulturelle institutioner. Lavest ligger lægen, arbejdspladser og uddannelsesinstitutioner, men det er værd at bemærke, at næsten halvdelen også peger på disse som steder, hvor der særligt ønskes, at folk har kendskab til Solsikken (der har været mulighed for at sætte kryds ud for flere svar).

Hvor brugerne særligt ønsker, at kendskabet til Solsikken øges

n= 1493

78%

af brugerne ønsker, at kendskabet til solsikken øges i offentlig transport

47%

af brugerne ønsker, at kendskabet til Solsikken øges på uddannelsesinstitutioner

”Jeg fornemmer, snoren virker, og jeg håber på, at jo flere vi er, der bærer snoren, jo større vil kendskabet til den blive.”

- Solsikkebruger

”Jeg har mødt mere tålmodighed, når jeg har haft den på.”

- Solsikkebruger

”Som forældre er det en pause for at forklare sig ude i mængden om ens børns adfærd.”

- Forælder til Solsikkebruger

”Min datter tør nu tage offentlig trafik alene.”

- Forælder til Solsikkebruger

”Det, solsikkensnoren gør for mig, er, at folk ikke bliver lige så irriterede på mig, hvis jeg går i stå eller gør noget, der er ”mærkeligt”. I stedet venter de bare. Det er rart.”

- Solsikkebruger

”Andre med solsikkensnor har virket glade, når de har set, at jeg også har en.”

- Solsikkebruger

Videnscenter om handicap
Blekinge Boulevard 2,
DK-2630
Taastrup
www.videnomhandicap.dk
post@videnomhandicap.dk